

บทที่ 1

บทนำ

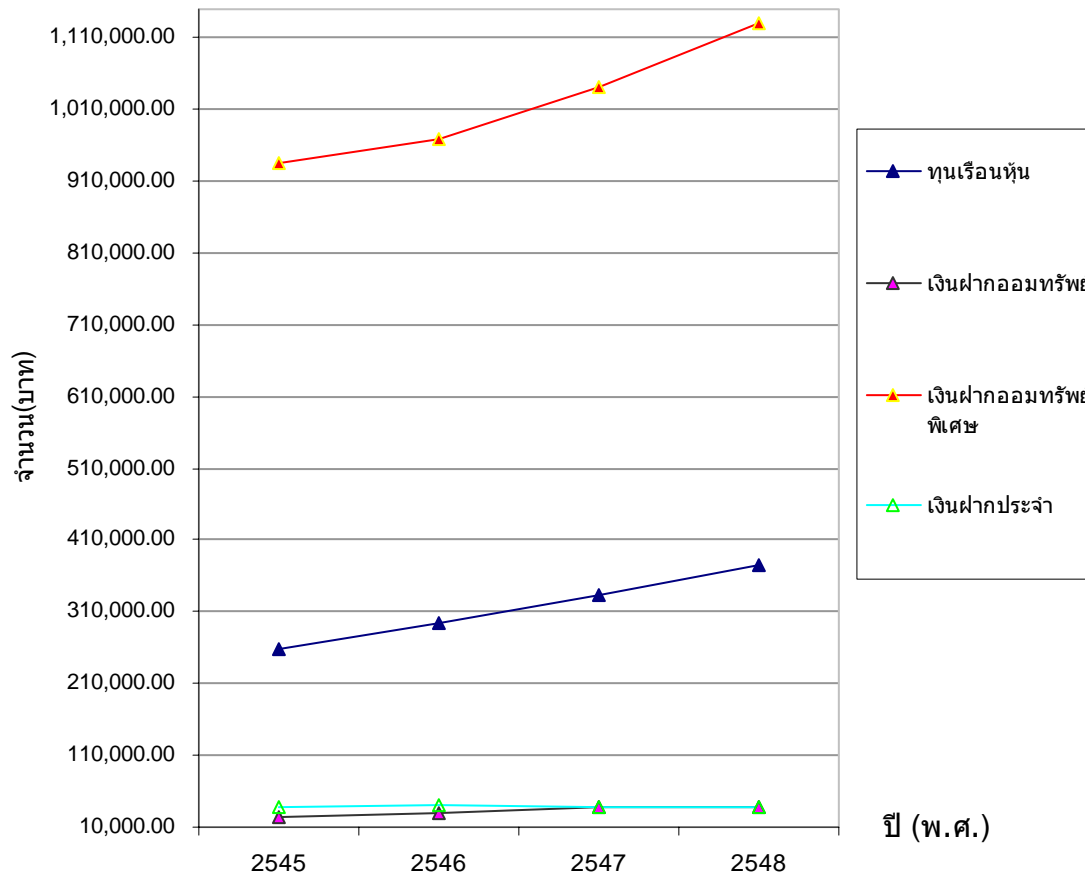
ความสำคัญของปัญหา

การออมเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นที่มาของการลงทุน เป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนประชาชนนั้นถือว่าการออมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับเศรษฐกิจของครอบครัวเพราะจะทำให้เกิดความมั่นคงต่อชีวิต ความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นหลักประกันว่าเมื่อเกิดความต้องการทางการเงินขึ้นมาก็สามารถที่จะใช้เงินนำมาใช้สอยได้ กลุ่มคนที่มีรายได้ต่อเดือนค่อนข้างแน่นอน ซึ่งมักจะประสบปัญหาทางการเงิน รายได้ของคนกลุ่มนี้มักจะไม่ค่อยสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เพราะสถานะค่าครองชีพในปัจจุบันมีตัวเลขสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งถ้าหากกลุ่มคนกลุ่มนี้ไม่มีเงินออมก็อาจจะต้องไปกู้ยืมสถาบันการเงินหรือนายทุนอื่น ๆ โดยต้องยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าปกติ ทำให้ตกอยู่ในสถานะมีหนี้สินมากมายไม่สามารถชำระหนี้ได้หมด

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีภารกิจสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการออมของสมาชิกทั้งในรูปของเงินฝากประจำเงินฝากออมทรัพย์และการถือหุ้นรายเดือน และยังมี การให้สินเชื่อแก่สมาชิกในกรณีที่ประสบปัญหาทางการเงินซึ่งเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกทั้งในด้านการออมและการกู้ยืม โดยที่สมาชิกจะได้รับความเป็นธรรมในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การให้ทุนในด้านการศึกษาของบุตรหลานสมาชิก การช่วยเหลือด้านอุปถัมภ์ของสมาชิก เป็นต้น

ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ดำเนินงานมา 48 ปี มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 5,793 คน ในด้านการให้บริการส่งเสริมการออม สหกรณ์ออมทรัพย์มีการออมหลัก ๆ 2 ประเภท ได้แก่ การออมหุ้น ซึ่งมีการณรงค์ให้สมาชิก เน้นเรื่องการออมหุ้น เพราะเป็นเงินออมระยะยาว เพราะหุ้นมีความมั่นคง และสามารถนำมาเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินได้ และเมื่อสมาชิกได้รับเงินปันผลก็ให้นำมาซื้อหุ้นเพิ่มเติมได้ ในด้านการออมเงินฝาก มีหลายรูปแบบ เช่น ออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และฝากประจำด้านการให้เงินกู้โดยมี 3 ประเภทได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ยังได้มีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก เช่น ด้านการศึกษา วันเกิด งานมงคลสมรส การเกษียณอายุ เงินสงเคราะห์เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม เป็นต้น

ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2548 ที่ผ่านมาสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด มีแนวโน้มในการออมเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยดูจากตัวเลขการออมทั้งในรูปแบบของทุนเรือนหุ้น เงินฝากประเภทต่าง ๆ เช่น การฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและเงินฝากประจำ (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2545-2548 ของ สอ.มก.จำกัด
ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด (2545-2548)

อย่างไรก็ตามเพื่อให้มีโอกาสในการส่งเสริมเป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพของสมาชิก จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด โดยในเบื้องต้นจะดูที่ปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะเศรษฐกิจสังคม และค่านิยม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการออม ในการที่จะนำไปพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ที่จะสอดคล้องกับพฤติกรรมของสมาชิก อาทิ เช่น ในนโยบายเรื่องการรณรงค์การส่งเสริมเงินสะสมรายเดือนเพื่อซื้อหุ้นหรือเรื่องเงินฝาก นอกจากนั้นการศึกษาเรื่องภาวะ

เศรษฐกิจสังคมจะช่วยให้มองเห็นรูปแบบของการบริการให้เงินกู้ และการจัดสวัสดิการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาภาวะเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด
2. ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด
3. ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพการณ์รองชีพพฤติกรรมกรรมการออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการส่งเสริมการออม การให้บริการเงินกู้ตลอดจนการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างถูกต้องเหมาะสม

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาหากข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2547 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคมถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จากสมาชิกจำนวน 5,778 คน ในวิทยาเขตบางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำที่จำเป็น และเกี่ยวข้องกับ การวิจัย โดยมีความหมายและขอบเขตดังนี้

1. พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจในการให้ ได้มาซึ่งการบริโภค และการจับจ่ายซึ่งสินค้าและบริการ ที่เขาคาดหวังว่าจะทำให้ความต้องการและความปรารถนาต่างๆ ได้รับความพอใจ
2. พฤติกรรมการออม หมายถึง การเก็บออมรายได้ส่วนที่เหลือเมื่อหักรายจ่ายแล้ว ซึ่งแต่ละคนมี ปริมาณการออม แหล่งเงินออม รูปแบบการออม วัตถุประสงค์ และสาเหตุของการออม
3. ปริมาณการออม หมายถึง ปริมาณเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน
4. รูปแบบการออม หมายถึง ลักษณะของการออมโดยอาจจะกระทำในรูปแบบของการออมทาง การเงิน หรือ การออมในรูปทรัพย์สิน (2531, วิไลลักษณ์ และวลัยภรณ์)
5. การออมทางการเงิน หมายถึง การออมโดยการถือเป็นทรัพย์สินทางการเงิน เช่น เงินสด เงินฝากกับ สถาบันทางการเงิน การทำกรมธรรม์ประกันชีวิต เงินค่าหุ้นสมาชิกสหกรณ์ พันธบัตร หุ้น ฯลฯ
6. การออมในรูปทรัพย์สิน หมายถึง การออมโดยถือเป็นสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ และ สังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ ทิว ทุ่ง เป็นต้น
7. ปัจจัยที่กำหนดสิ่งจูงใจในการออม หมายถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบถึงทางบวกและทางลบต่อ แรงจูงใจในการออม เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก หรืออัตราผลตอบแทนจากการออม อัตราภาษีเงิน ได้ของ ดอกเบี้ย เงินฝากและระดับราคาสินค้า ซึ่งถ้าหากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจ ในการออม อันจะทำให้ปริมาณการออมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (2543, ประพันธ์)
8. รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง แบบแผนของการดำเนินชีวิตของบุคคลโดยแสดงออกในรูป ของกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตขึ้นกับวัฒนธรรม ชั้นของสังคมและ กลุ่มอาชีพของแต่ละบุคคล (2546, ศิริวรรณ และคณะ)

ระเบียบวิธีและการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการอมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดวิธีการ และมีแผนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร (Population) ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด วิทยาเขตบางเขน จำนวน 5,778 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547)

กลุ่มตัวอย่าง (Samples) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Quota Sampling) โดยการจำแนกตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 5,778 คน ตามอายุของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ได้แก่กลุ่มข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างประจำ

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มตามช่วงอายุ 3 ช่วงอายุ คือ น้อยกว่า 35 ปี 35-55 ปี และมากกว่า 55 ปี (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำแนกประชากรตามกลุ่มสมาชิกและช่วงอายุของสมาชิก สอ.มก. จำกัด

กลุ่มสมาชิก	จำนวนสมาชิก (คน)		ช่วงอายุของสมาชิก	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547	อายุต่ำกว่า 35 ปี	35-55 ปี	มากกว่า 55 ปี
ข้าราชการสาย ก	1,939	173	1,097	669
ข้าราชการสาย ข	599	48	465	86
ข้าราชการสาย ค	885	54	691	140
พนักงานมหาวิทยาลัย	481	350	126	5
ลูกจ้างประจำ	1,874	101	1,260	513
รวม	5,778	726	3,639	1,413

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sample size) ในแต่ละกลุ่มประชากร เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (สุวรรณ, 2544) ได้สมาชิกซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{5,778}{1+5,778 (0.05)^2} = 374.10 \text{ คน}$$

ดังนั้นจะต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 374 คน

การคำนวณหาขนาดของสัดส่วนตัวอย่างที่เหมาะสมต่อขนาดของประชากรและมีโอกาสเท่าเทียมในการถูกเลือก โดยสูตรของ Nagtalon (นำชัย, 2531)

$$n = \frac{nNi}{N}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

Ni = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ตัวอย่าง การคำนวณหาจำนวนตัวอย่างของสมาชิกโดยที่จะทำการสุ่มตัวอย่างในประเภทสมาชิก
ข้าราชการสาย ก (ดังตารางที่ 2)

$$n = 374$$

$$N_i = 1,939$$

$$N = 5,778$$

$$\frac{374 * 1,939}{5,778} = 125.50 \text{ คน}$$

จำนวนตัวอย่างของสมาชิกข้าราชการสาย ก เท่ากับ 126 คน

ดังนั้นตัวอย่างการคำนวณหาจำนวนตัวอย่างข้าราชการสาย ก ในช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี

$$n = \frac{173 * 126}{1,939} = 11.24 \text{ คน}$$

จำนวนตัวอย่างของข้าราชการสาย ก ในช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี เท่ากับ 11 คน

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสมาชิก โดยจำแนกตามช่วงอายุและกลุ่มสมาชิก สอ.มก. จำกัด

กลุ่มสมาชิก	ช่วงอายุของสมาชิก			กลุ่มตัวอย่าง (คน)
	ต่ำกว่า 35 ปี	35-55 ปี	มากกว่า 55 ปี	
ข้าราชการสาย ก	11	71	44	126
ข้าราชการสาย ข	3	30	6	39
ข้าราชการสาย ค	3	45	9	57
พนักงานมหาวิทยาลัย	23	8	-	31
ลูกจ้างประจำ	7	81	33	121
รวม	47	235	92	374

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นการเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non probability Sampling) และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อมูลและแหล่งของข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยได้จากแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยผู้ทำการวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากแหล่งของข้อมูลที่สำคัญได้แก่
 - ข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและนำไปทดสอบที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อทดสอบแล้วก็นำแบบสอบถามมาปรับปรุงเพื่อให้มีความเข้าใจและง่ายต่อผู้ตอบมากขึ้น โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งลักษณะคำถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่1 คำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น ด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน

ส่วนที่3 ข้อมูลการออม เช่น ปริมาณเงินออมแหล่งเงินออมและจุดประสงค์ในการออม

ส่วนที่4 การศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับการบริโภค

เกณฑ์การประเมินค่านิยมการบริโภค

การประเมินค่านิยมการบริโภคนั้นจะมีข้อคำถามในรูปแบบของ Rating Scale ตามแบบ Likert โดยเกณฑ์การให้คะแนนจะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

การแปลความหมาย ระดับคะแนนความคิดเห็น โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
$\sum fx$	=	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณด้วยคะแนนในช่องเดียวกัน
n	=	จำนวนตัวอย่าง

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแบ่งความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	=	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.21 – 4.20	=	เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.20	=	ไม่แน่ใจ
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	=	ไม่เห็นด้วย
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	=	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การประเมินค่านิยมในการบริโภค สามารถแบ่งได้ 3 ระดับดังนี้ได้ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.34$$

เกณฑ์การแบ่งค่านิยมเชิงบวกในการบริโภคสามารถแบ่งความหมายได้ 3 ระดับได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.68 – 5.00	=	ประหยดมัธยัสถ์
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.67	=	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 2.33	=	บริโภคนิยม

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ทำการตรวจทานความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
2. ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องและง่ายต่อผู้ตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 374 ชุด ไปเก็บข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด โดยทำการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เป็นเวลา 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่เก็บได้ทั้งหมด มาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจสอบความถูกต้องของชุดแบบสอบถามและคัดแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาประมวลผลและลงรหัสที่กำหนดไว้
3. การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ (Computing) นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์ แล้วประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแจกแจงความถี่ของแต่ละตัวแล้วคำนวณค่าสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผล โดยใช้สถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกและการกระจายของข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางค่าร้อยละและการบรรยายประกอบ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการออม จำแนกตามเพศ ตามช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออม สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการเป็นบุคลากร ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

สำหรับการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) เป็นการทดสอบสมมติฐานที่นิยมใช้กัน เพราะไม่มีข้อสมมติเกี่ยวกับการแจกแจงประชากร และเหมาะสมกับข้อมูลที่อยู่ในรูปความถี่ หรือมีมาตรวัดระดับนามบัญญัติ (ศิริวรรณและคณะ, 2540: 353)

สูตรค่าไคสแควร์ (χ^2) (กัลยา, 2546: 203)

$$\text{ค่าไคสแควร์ } (\chi^2) = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

กำหนดให้ $\chi^2 =$ ค่าไคสแควร์

O_{ij} = ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

E_{ij} = ข้อมูลที่คาดการณ

r = จำนวนแถวในตาราง

c = จำนวนคอลัมภ์ในตาราง

โดยที่ค่าคาดการณ (Expected Value) คำนวณได้ตามสูตร

$$E_{ij} = \frac{(r_i)(c_j)}{n}$$

หลักเกณฑ์การตัดสินใจ คือ เปรียบเทียบระดับนัยสำคัญที่ต้องการ ถ้าค่า Sig จากคอมพิวเตอร์ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดคือ 0.05 จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และในทางตรงกันข้ามหากค่า Sig จากคอมพิวเตอร์คำนวณได้มากกว่าค่า α ที่กำหนดคือ 0.05 จะยอมรับสมมติฐาน (H_0) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

ในกรณีที่มีปัญหาค่า Expected Cell น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป จะใช้การยุบคอลัมภ์หรือ Fisher Exact Test

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร และทิศทางของความสัมพันธ์ โดยได้ประมาณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยค่า r ซึ่งมีขอบเขต คือ ค่าต่ำสุดเท่ากับ -1 และค่าสูงสุดเท่ากับ 1 (รัชฎาภรณ์, 2548 อ้างถึงใน กัลยา, 2544) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับรายได้ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่านิยมในการบริโภค

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน Correlation Coefficient ที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

โดยได้กำหนดความหมายของค่า r ไว้ดังนี้ (รัชฎาภรณ์, 2548:14 อ้างถึง กัลยา, 2544)

1. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่ม และถ้า X ลด Y จะลดลงด้วย
2. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด และถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
3. ค่า r เป็นบวกและเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ค่า r เป็นลบและเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ค่า r เป็นบวกและเข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันน้อย
6. ค่า r เป็นลบและเข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันน้อย
7. ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์การจัดระดับความสัมพันธ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้มีอันตรภาคชั้น ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	(+,-) 0.01 – (+,-) 0.20	มีความสัมพันธ์ต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	(+,-) 0.21 – (+,-) 0.40	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	(+,-) 0.41 – (+,-) 0.60	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	(+,-) 0.61 – (+,-) 0.80	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	(+,-) 0.81 – (+,-) 1.00	มีความสัมพันธ์สูง